

BOŽIČNO DARILO

(igrica v enem dejanju)

Osebe:

Vida, večja deklica
Jožica in Anka, njeni sestrici
Marko, bratec
Janezek, vaški paglavček

Prizorišče:

Dnevna soba; na desni miza in trije stoli, na mizi nekaj mahu, pastirčki, bršljanova vejica, pesek; na levi manjša mizica z na pol narejenimi jaslicami in majhnim, že okrašenim božičnim drevescem.

1. Prizor

(Vida in Jožica pripravljata jaslice,
Anka in Marko stojita pri mizi in podajata sestricama, kar potrebujeta).

VIDA: Imata še kaj drobnega peska?

ANKA: Da, tukaj je.

VIDA: Le hitro, čas beži (pogleda na uro). Kmalu bo štiri. Dobro, da smo vsaj drevesce že dopoldne okrasili (ga ogleduje). Lepo je, kajne? Ali ste zadovoljni?

VSI: Seveda smo.

VIDA: No; zdaj pa le nadaljujmo z delom (urejuje dalje jaslice).

JOŽICA: Še nekaj mahu bo treba. Marko, prinesi ga.

MARKO: Takoj, a vedi, da je zadnji.

JOŽICA: O, saj ga bo dovolj.

ANKA: Vida, ali hočeš to lepo vejico bršljana?

VIDA: Ne, ne, dovolj. Saj smo skoraj gotovi. (Anki in Marku) Pridita pogledat. Še tega pastirčka deni bliže k hlevčku, Jožica. Tako, zdaj so pa jaslice končane (se oddalji in jih ogleduje). Kajne, da so tudi letos lepe?

ANKA: Prav res so lepe. Takih, mislim, še nismo imeli.

JOŽICA: Kako lepa je stezica, ki se vije z grička v dolino.

MARKO: In v vodi se zrcalijo drevesa in grmičevje. Poglejte!

VSI: (stopijo bliže in se začudijo) Saj res! .

JOŽICA: Hlevček je ravno na pravem mestu. Tako lepo ga je videti.

ANKA: Kako čudovito je vse!

MARKO: Vida, zdaj nam pa še povej, komu bomo dali božično darilo.

JOŽICA: Res, res. Danes je že božična vigilijska, in še ne vemo, koga bomo letos obdarili.

VIDA: Le potrpite! Vam bom že povedala (pogleda zopet na uro). O, kako je že pozno! Pomagajte mi, da hitro pospravimo.

VSI: (pobirajo vejice, ostanke mahu, papir; Jožica gre po metlo in se takoj vrne ter pomete; ostali uredijo stole; Vida si daje opravka pri večji mizi in zelo hiti).

MARKO: Pa čemu taka naglica, Vida? Saj je še dan (pogleda proti oknu).

VIDA.: Kako ste radovedni. Zdaj vam pojasnim. Jožica, nesi ven smeti.

JOŽICA: Da, takoj. A ne povedati prej (ji požuga). Počakaj, da se vrnem (nese ven smeti in se hitro vrne; drugi ta čas končajo z delom).

VIDA: Tako, zdaj je vse v redu. Torej poslušajte (vsi se ji približajo in sedejo okoli nje; Marko sede na tla). Zvečer bodo prišli pogledat naše jaslice in božična drevesce tudi drugi otroci iz vasi, kakor vsako leto.

JOŽICA: In kakor vsako leto je naše božično darilo za najpridnejšega otroka že pripravljeno; darilo, ki smo ga sami kupili s svojima prihranki. Kam si ga spravila, Vida?

VIDA: Čakaj, ga takoj prinesem (odide in se vrne z lepim zavojem).

MARKO: Kam ga postavimo?

VIDA: Pod božično drevesce (nese zavoj pod drevesce).

ANKA: Vida, zakaj pa letos nisi hotela, da bi skupaj določili, katerega otroka bomo obdarili?

VIDA: Molčala sem do zdaj, ker sem hotela ohraniti zase to skrivnost (izgovori s poudarkom).

VSI: Skrivnost?

MARKO: No, povej že vendar, kakšna je ta skrivnost.

VIDA: Naj bo (govori zelo počasi). Letos bomo podarili božično darilo ne najpridnejšemu otroku, marveč....

VSI: (neverno in začudeno)..., najporednejšemu?

VIDA: (se obotavlja) Da.... najporednejšemu.

VSI: Ha, ta je lepa: .. .

JOŽICA: Biti poreden je torej krepost in zasluga?

VSI (se smejejo).

VIDA: (resno). Ali poznate Janezka?

VSI: (se začudijo) Janezka?

MARKO: Tistega poredneža?

JOŽICA: ki je vedno raztrgan in umazan?

ANKA:ki nam vedno nagaja in meče za nami kamne?

JOŽICA: Ne, Vida, tega pa res ne smemo izbrati, saj še v šolo ne mara hoditi.

MARKO: In v cerkev tudi ne.

VIDA: Pomirite se vendar. Ali ste pozabili, da je Janezek sirota? Da nima več mamice?

JOŽICA: Saj res! Ubogi!

ANKA: Čisto pozabila sem na to.

MARKO: Ubogi Janezek!

VIDA: Saj ni bil vedno tako poreden. Dokler je še imel mamico in njeno ljubezen, je bil priden in dober otrok. Ali se spominjate?

MARKO: Res je to; prav dobro se še spominjam.

JOŽICA: (Vidi) Ali misliš torej, da bi njega obdarovali?

VIDA: Seveda.

ANKA: Če mu bomo izkazali malo ljubezni, se bo morda poboljšal.

VIDA: No, vidite. Ravno to upam.

ANK: Ali mislite, da bo hotel priti k nam, ko bodo tu drugi otroci?

VIDA: Ne, gotovo ne. Trmast je. Zato sem ga povabila, naj pride rajši ob petih.

JOŽICA: Potem bo pa kmalu tu.

VIDA: Upam. (slišati je trkanje).

VIDA: (tiho) Je že prišel. Pojdite ven, da vas ne bo videl. Sram bi ga bilo. Pa bi tudi želela sama govoriti z njim.

JOŽICA: Kje naj počakamo?

VIDA: V kuhinji (ostali odidejo po prstih na levo; ona stopi na desno k vratom, jih odpre in veselo pozdravi) O, Janezek, da si le prišel!

2. prizor

JANEZEK: (zamrmra) Dober večer! (se ustavi na vratih, zagleda jaslice in božično drevesce; umazan je in raztrgan, na glavi ima kapico, narobe obrnjeno, roke drži v žepih).

VIDA: (prisrčno) Pridi, Janezek! Ali veš, na koga sem mislila, ko sem te čakala?

JANEZEK: (vstopi nerodno) Na koga?

VIDA: Na tvojo mamico.

JANEZEK : Zakaj?

VIDA: Zato, ker sem jo zadnjič videla ravno na božični večer.... nekaj dni preden nas je, ubožica, zapustila za vedno. Dve leti je že od tega. Še pomagala mi je postavljati jaslice. In ti si jih potem prišel pogledat. Tako majhen si še bil takrat. Se še kaj spominjaš?

JANEZEK: (v zadregi pokima) Da...

"VIDA: Kako rada te je imela tvoja mamica! Srček moj te je klicala. Toliko lepega mi je povedala o tebi tisti večer.

JANEZEK: Kaj ti je povedala?

VIDA: Moj Janezek je živahen", je dejala, "a srca je dobrega. Tudi nadarjen je in rad hodi v vrtec. Toliko lepega se je že naučil. Upam, da bom še ponosna nanj, ko doraste. Tako je govorila. Kako rada te je imela, kajne?

JANEZEK: (nestrpno) In potem?

VIDA: Potem sem šla za trenutek ven. Ko sem se vrnila, sem slišala, kako se je pogovarjala z Jezuškom v jaslicah. (Janezek dvigne glavo in pazljivo posluša) "Božje Detece," je molila, "stoj vedno ob strani mojemu sinku, varuj ga vsega hudega in spremljaj ga povsod, koder koli bo hodil, posebno še takrat, ko mene ne bo več imel.... Brez tvoje milosti bi zašel na slaba pota...."

JANEZEK: (Sname z glave kapico in jo v zadregi obrača v rokah. Nekaj časa tišina).

VIDA: (iznenada) Janezek! Letos bo naše božično darilo zate. Tebi ga poklonimo v spomin na tvojo dobro mamico.

JANEZEK: Ne, ne, jaz nisem....

VIDA: .. . priden, hočeš reči. Tvoja mamica je takrat rekla, da imaš dobro srce, in jaz to verujem. Zato ne smeš zavrniti našega božičnega darila, Janezek. Sprejmi ga (mu ga da). Zdaj pa še jaslice od blizu poglej in drevesce. Janezek (ga pelje tja.), ti ugaja?

JANEZEK: (pokima).

VIDA: Ali hočeš, da pokličem tudi mojega bratca in sestrici? JANEZEK: (zopet pokima).

VIDA: (odide v kuhinjo).

JANEZEK: (ostane sam; v levi roki drži zavoj in kapico, z desno si zakrije oči in zajoče) mamica, moja mamica!

(Za kulisami zapoje zbor: Sveta noč, blažena noč...)
(Janezek za trenutek prisluhne, nato še bolj zaihti).

3. prizor

(Po končani pesmi veselo vstopi Vida, za njo bratec in sestriči.
Približajo se Janezku, ki si briše oči.)

JOŽICA: O, Janezek, ostani nocoj pri nas! Skupaj pojdemo k polnočnici.

MARKO: Ostani. Igrali bomo tombolo.

ANKA: In potico bomo jedli.

VIDA: (Janezku) Saj boš ostal, kajne?

JANEZEK: (pokima).

VIDA: Veste kaj? Preden pridejo k nam še drugi otroci, pokleknimo k jaslicam in počastimo božje Dete s kratko molitvico.

VSI: Da, pokleknimo.

VIDA (vzame Janezku zavoj in ga dene na mizo, nato poklekne še ona).

VSI: (molijo) Jezušček na slamici

pri sveti božji Mamici;
ki Te nocoj rodila je,
prisrčno ljubim Te.

(zunaj se zaslišijo koraki in živahno govorjenje)

VIDA: So že tu (vstane, za njo ostali; hiti k vratom in jih odpre).

4. prizor

(Vstopijo otroci; zagledajo Janezka in za trenutek obstanejo.)

VIDA: Nocoj je med nami tudi Janezek. Letos smo dali božično darilo njemu, ker bo odslej priden in dober. Mi pa ga bomo imeli radi.